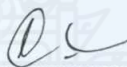

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่
ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เขตที่ 6 กรมส่งเสริมการเกษตร
ชื่อและนามสกุล นางชุดิกาญจน์ คำนา
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยชะคง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเขตที่ 6
กรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้วิจัย นางชุตติกาญจน์ คำนา รหัสนักศึกษา 2569001841

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF) ที่เกี่ยวกับ 1) สภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 2) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ 3) การปฏิบัติตามส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ 5) ความต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานตามส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ 6) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเขตที่ 6 จำนวน 249 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุเฉลี่ย 32.82 ปี ร้อยละ 75.10 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสดและสมรสมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 46.99 และ 42.57 ตามลำดับ ร้อยละ 44.98 เป็นข้าราชการระดับชำนาญการ อายุราชการเฉลี่ย 12.77 ปี ประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 11.36 ปี ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 9.67 ปี จำนวนตำบลที่รับผิดชอบคนละ 2 ตำบล ระยะห่างจากสำนักงานเกษตรกับตำบลที่รับผิดชอบไกลที่สุด คือ 127 กิโลเมตร ไกลที่สุด 1 กิโลเมตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นว่า ตำบลที่รับผิดชอบเหมาะสมและสามารถปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ในระดับมาก แหล่งความรู้ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ด้านการสื่อสารมวลชน ด้านสื่อบุคคล ด้านสื่อกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ เฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ ร้อยละ 99.22 3) การปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ความคิดเห็นของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต่อการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5) ความต้องการการสนับสนุนของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6) ปัญหาและอุปสรรคของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 กรมส่งเสริมการเกษตร

Thesis title: The Operations Adhering to New Dimension of Agricultural Extension System by Agricultural Extensionists in Division 6 of Agricultural Extension Department

Researcher: Mrs. Chutikarn Kamna; **ID:** 2569001841;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Bumpen Keowan, Associate Professor; (2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were to study the Operations Adhering to New Dimension of Agricultural Extension System (MRCE) by agricultural extensionists in the aspects of 1) socio-economic backgrounds of the agricultural extensionist, 2) knowledge and understanding in MRCE, 3) practice adhering to MRCE, 4) opinions toward MRCE, 5) support needs for the operations adhering to MRCE, and 6) problems and suggestions of agricultural extensionists on MRCE.

A number of 249 agricultural extensionists in Division 6 was the population for this study. Data were collected from all population and analyzed by using statistics including frequency, percentage, maximum value, minimum value, mean, standard deviation and ranking.

Findings were as follows: 1) most of the agricultural extensionist were female with an average age of 32.82 years; the highest education was a bachelor's degree; the single and the married were quite the same number with 46.99% and 42.57% respectively; 44.98% of them were at the professional level; the average length of time serving in government service was 12.77 years and the average experience in agricultural extension was 11.36 years while the average length of time serving as agricultural extensionist was 9.67 years. Each of them was responsible for two sub-districts, the distance from the agricultural extension office and the working area, the farthest sub-district was 127 kilometers away and the nearest one was only one kilometer. In their opinions, the agricultural extensionists perceived that the assigned sub-districts were suitable and they could work in the MRCE at high level. In the overall, sources of knowledge from mass media, personal media, and activities were at high level. 2) The total average of knowledge and understanding in MRCE was 99.22%. 3) In overall, the operations adhering to MRCE by agricultural extensionists was at high level. 4) In overall, the opinion towards the operations adhering to MRCE was found at high level. 5) In overall, the support needs for operations adhering to MRCE was also found at the highest level. Hence, 6) in the operations adhering to MRCE, the agricultural extensionists had faced problems at high level.

Keywords: New Dimension of Agricultural Extension System (MRCE), Agricultural extensionists, Office of Agricultural Extension and Development Division 6, Department of Agricultural Extension

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เจียวหวาน และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ จากสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยชะคง ที่ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมสาขาที่ร่วมกันเป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจคอยผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ ที่สำคัญขอบคุณนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเขตที่ 6 ทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอบคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิด ขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนๆ น้องชาย น้องสาวและลูกชายทั้งสองคนที่เป็นแรงผลักดันทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคมาจนถึงการทำวิทยานิพนธ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้กับกรมส่งเสริมการเกษตรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน เพื่อเป็นการต่อยอดและเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ชุดิกาญจน์ คำนา

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร.....	19
นโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่(MRCF)	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	33
ตอนที่ 2 แหล่งความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	39
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	45
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต่อการปฏิบัติงานตามระบบ ส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	48
ตอนที่ 5 ความต้องการ การสนับสนุนของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการ ปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	51
ตอนที่ 6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการ ปฏิบัติงานตามระบบ MRCF.....	54
บทที่ 5 สรุปงานวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	71
แบบสอบถามความคิดเห็นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	72
ประวัติผู้วิจัย.....	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	29
ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	33
ตารางที่ 4.2 แหล่งความรู้ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ด้านการสื่อสารมวลชน.....	40
ตารางที่ 4.3 แหล่งความรู้ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ด้านสื่อบุคคล.....	41
ตารางที่ 4.4 แหล่งความรู้ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ด้านสื่อกิจกรรม.....	42
ตารางที่ 4.5 ความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวกับ MRCF.....	43
ตารางที่ 4.6 สรุปความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้อง MRCF	45
ตารางที่ 4.7 การปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	46
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต่อการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	49
ตารางที่ 4.9 ความต้องการการสนับสนุนของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่.....	52
ตารางที่ 4.10 ปัญหา อุปสรรคของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการปฏิบัติงานตามระบบ MRCF.....	54
ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามระบบ MRCF.....	57

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์.....	14

